

ע"פ 2045/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 2045/23

לפני:

כבוד השופטת ר' רונן

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל על
המערער בגזר דינו של בית המשפט לנוער בבית
המשפט המחוזי בנצרת בתפ"ח 49978-07-21 מיום
6.2.2023 שניתן על ידי כב' הנשיאה השופטת א'
הלמן וכב' השופטים ס' דבורי וי' שטרית

תאריך הישיבה:

ז' בניסן התשפ"ג (29.3.2023)

בשם המבקש:

עו"ד תמי אולמן; עו"ד יעד רוזה

בשם המשיבה:

עו"ד יוסף קנפו

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר בפועל עד להכרעה בערעור שהגיש המבקש. על המבקש הושת בגזר דינו של בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בנצרת (כב' הנשיאה א' הלמן וכב' השופטים ס' דבורי וי' שטרית)

עמוד 1

בתפ"ח 49978-07-21 מיום 6.2.2023 עונש מאסר בפועל לתקופה של 36 חודשים.

כתב האישום וההליך בבית משפט קמא

2. ביום 22.7.2021 הוגש כנגד המבקש כתב אישום בעבירות של אינוס, מעשה סדום ומעשה מגונה בנסיבות אינוס. בהמשך להסדר טיעון שנערך בין המבקש לבין המשיבה הודה המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן מיום 2.8.2021 (להלן: כתב האישום המתוקן) דהיינו עבירה של ניסיון אינוס בנסיבות מחמירות לפי סעיף 345(ב)(3) ו-(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); מעשה סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) ו-(3) לחוק ומעשה מגונה בנסיבות אינוס לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(1) ו-(3) לחוק.

3. העובדות המתוארות בכתב האישום המתוקן מפרטות את המעשים המיוחסים למבקש במסגרת מפגש בינו לבין המתלוננת מיום 15.10.2019. אין ספק כי מדובר במסכת מעשים חמורה ביותר, אלימה ומשפילה כלפי המתלוננת, ואין לטעמי מקום לחזור בפירוט במסגרת ההחלטה הנוכחית על כל המסכת של המפגש הממושך ביניהם על מכלול פרטיו.

המעשים שביצע המבקש בגופה של המתלוננת הובילו להתדרדרות במצבה הנפשי, וביום 8.12.2019 היא אף ביצעה ניסיון אובדני שבעקבותיו היא פונתה לבית החולים, טופלה וחייה ניצלו. כמו כן, כתוצאה ממעשי המבקש נגרמו למתלוננת סימני חבלה בירכיה ובצווארה.

4. ביום 3.3.2022, לאחר שלב ההוכחות ואף לאחר שנשמעה עדותה הראשית של המתלוננת ועל דעתה, הודיעו הצדדים על הסדר טיעון שגובש ביניהם. לפי ההסדר חזר בו המבקש מכפירתו, כתב האישום תוקן, המבקש הודה בביצוע מעשי העבירה כפי שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן ונקבע כי ביצע את העבירות. בגדר אותו הסדר טיעון הוסכם כי יתקבל תסקיר שירות המבחן ותסקיר נפגעת העבירה בטרם שלב הטיעונים לעונש.

בעניינו של המבקש הוגשו 3 תסקירים של שירות המבחן מהימים 15.5.2022, 12.7.2022 ו-9.11.2022. בתסקיר האחרון המליץ שירות המבחן כי המבקש יורשע ויוטלו עליו צו מבחן למשך שנה וחצי, 200 שעות שירות לציבור, פיצוי וחימה על התחייבות עצמית להימנע מביצוע עבירה דומה בעתיד.

ביום 6.2.2023 קבע בית משפט קמא כי המבקש ביצע את העבירות בהיותו קטין בן 15, ומשכך על ענישתו חל חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971. בית המשפט הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בהתאם לכתב האישום המתוקן. כן החליט בית משפט קמא שלא לקבל את המלצת שירות המבחן בתסקיר האחרון שהוגש מטעמו. בית המשפט קבע כי חרף הנטייה העקרונית לאמץ את המלצות שירות המבחן כשמדובר בקטינים, במקרה דנן מתקיימות נסיבות המצדיקות סטייה מההמלצה.

לאחר שבחן את מדיניות הענישה הנוהגת ואת נסיבות ביצוע העבירה וכן את נסיבות האישיות של המבקש, החליט בית משפט קמא להטיל על המבקש את העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 36 חודשים בניכוי התקופה בה שהה המבקש במעצר; 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך תקופה של שלוש שנים כל עבירת מין מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שהמבקש לא יעבור במשך תקופה של שלוש שנים כל עבירת מין מסוג עוון; ופיצוי למתלוננת בסך 50,000 ₪. בהתאם להחלטת בית משפט קמא ריצוי עונש המאסר יחל ביום 16.4.2023. מכאן בקשת עיכוב הביצוע שלפניי.

טענות המבקש

5. בבקשתו, עותר המבקש שאורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל עליו עד להכרעה בערעור.

המבקש טוען כי בית משפט קמא החמיר יתר על המידה בקביעת עונשו, וכי לא נתן משקל הולם למספר סוגיות אשר היו צריכות להכריע את הכף להקלה בו. לשיטתו, בית משפט קמא טעה כאשר לא נתן משקל ראוי לחזרתו מכפירתו והודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, תוך ויתור על העדת עדי התביעה. עוד מוסיף המבקש כי בית משפט קמא שגה כאשר לא נתן משקל ראוי לכך שבמועדים הרלוונטיים לכתב האישום המבקש היה קטין שטרם מלאו לו 15 שנים, המתלוננת הייתה אף היא קטינה, ובין השניים הייתה מערכת יחסים זוגית, וכן לכך שלביצוע העבירה לא קדם תכנון.

המבקש מוסיף כי בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי לכך שהוא נמצא בהליך טיפולי, ולכברת הדרך המשמעותית שעבר בעקבות הטיפול. כן לא ניתן די משקל לתסקיר החיובי של שירות המבחן בעניינו, ממנו עולה כי מדובר באדם עם סיכויי שיקום גבוהים. לגישת המבקש, בית המשפט היה צריך לאפשר לו להמשיך בהליך השיקום בו הוא מצוי ולא לגדוע אותו.

עוד טוען המבקש כי בית המשפט לא נתן די משקל לכך שבמהלך ניהול ההליך הוא שהה במעצר מאחורי סורג ובריא לתקופה ממושכת, ולאחר מכן שהה בתנאים מגבילים. זאת בשים לב לגילו הצעיר. המבקש מוסיף כי שגה בית משפט קמא כאשר החליט כי אין מקום לקבל את המלצת שירות המבחן, שכן לשיטתו אין מדובר באחד המקרים המצדיקים סטייה מהמלצת שירות המבחן לנוער. בית המשפט אף שגה כאשר החליט לגזור על המבקש עונש החורג באופן קיצוני מהעונש עליו המליץ שירות המבחן, באופן המצדיק לדעתו התערבות של בית משפט זה במסגרת הערעור.

לנוכח כל האמור טוען המבקש כי סיכויי ערעורו טובים. לגישתו, יש לעכב את ביצוע העונש שהוטל עליו עד להכרעה בערעורו כדי שלא למנוע ממנו את האפשרות לטעון כי יש לאמץ את החלטת שירות המבחן בעניינו.

6. בישיבת יום 29.3.2023 חזרו באי כוח המבקש על עיקרי טענותיהם. הם הוסיפו והדגישו כי המבקש לקח אחריות על מעשיו והחל בטיפול. עוד נטען כי המתלוננת הייתה מבוגרת מהמבקש, וכי היא הייתה זו ש"התחילה את האירוע".

נטען כי המבקש איננו נמצא במעצר במשך כשנה וחצי, כאשר במהלך כל התקופה הוא לא הפר את התנאי השחרור תוך שהוא מקפיד על כל הנדרש ומגיע לכל הטיפולים. המבקש המשיך להגיע לטיפולים גם לאחר שנגזר דינו. לכן, לאור גילו הצעיר של המבקש (שהיה כזכור קטין בעת ביצוע העבירה והוא היום צעיר בגיר); סיכויי השיקום שלו והעובדה שחלף פרק זמן ממושך מהמועד בו בוצעו העבירות, התבקש בית המשפט לעכב את עונש המאסר שנגזר על המבקש.

עוד הוסיפו באי כוח המבקש וטענו כי המבקש זקוק לטיפול, ויש טעם רב בעיכוב ביצוע גזר הדין כדי לאפשר לו להמשיך בו כאשר הוא מגויס לו. זאת גם בשל האינטרס הציבורי לטפל במי שמבקש שיטפלו בו. כן הודגש כי אם הבקשה תידחה, ייפגעו סיכויי הערעור של המבקש שלא לצורך. באי כוח המבקש הפנו את בית המשפט לפסיקה בה התקבלו בקשות לעיכוב ביצוע, על פי הטענה גם בנסיבות חמורות יותר מאלה של המבקש.

7. מנגד ביקש בא כוח המשיבה כי הבקשה תידחה. ראשית צוין כי המעשים המיניים המיוחסים למבקש הם חמורים באופן יוצא דופן, וכי תיקון כתב האישום איננו שולל את האלמנטים של האלימות והסדיסטיות מהמעשים.

עוד הפנה בא כוח המשיבה לתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המבקש. מהתסקירים עולות התפיסות המעוותות של המבקש, והאופן בו הוא רואה את המתלוננת. כן עולה כי משפחתו של המבקש מעבירה לו מסר כפול.

בא כוח המשיבה הוסיף כי המבקש היה בטיפול של שירות המבחן במשך כשלוש שנים, בין השנים 2018 ל-2021, וזאת בשל מעשים מיניים שבוצעו בתלמידה אחרת בבית הספר. בעקבות הטיפול הומלץ על סגירת התיק האחר. המעשים נושא כתב האישום הנוכחי בוצעו על ידי המבקש תוך כדי אותו טיפול. מכאן שישנה מסוכנות במבקש, שאף גבתה קורבנות בהמשך הדרך.

עוד צוין כי מתסקיר שירות המבחן מחודש מאי 2022 עולה כי שירות המבחן התרשם כי המבקש מבקש לחזור בו מהודאתו. לאחר שבבית המשפט הובהרה לו המשמעות של חזרה מהודאה, המבקש הופנה פעם נוספת לשירות המבחן. בתסקיר מחודש יולי 2022, שירות המבחן מצוין כי המבקש רחוק מלהבין את משמעות מעשיו. התסקיר האחרון מחודש נובמבר 2022 הוכן לאחר תקופה של 3 חודשי טיפול בלבד.

בא כוח המשיבה גם הדגיש את מצבה של המתלוננת – שעולמה חרב עליה. זאת הן כתוצאה מהמעשים עצמם, הן משום שהמבקש לא לקח עליהם אחריות מלכתחילה, הן בשל העובדה שההליכים התנהלו במשך כשנתיים, והן לאור התפיסות של הורי המבקש, המטילות עליה את האחריות.

דין והכרעה

8. המעשים שיוחסו למבקש בכתב האישום המתוקן, בהם הודה ובגינם והורשע, הם מעשים חמורים ביותר. הם נעשו כאמור באלימות בוטה, תוך השפלה של המתלוננת – שכאמור אין חולק כי נגרם לה נזק מזעזע כתוצאה מהם (כפי שעולה גם מתסקיר נפגעת העבירה מיום 2.6.2022). לטעמי, אילו היה המבקש מבצע את המעשים בגינם הורשע כאשר הוא בגיר, הרי שלא היה מקום לשקול בחיוב את הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

9. בהקשר זה יוער כי אינני סבורה שיש מקום לקבל את טענות בא כוח המבקש הנוגעות להפרשי הגילים בין המבקש לבין המתלוננת (שהייתה מבוגרת ממנו במספר חודשים, עניין שכמובן אין לו שום השלכה על חומרת מעשיו); כמו גם את הטענות הנוגעות ל"אחריות" כזו או אחרת של המתלוננת לאירועים נושא כתב האישום.

10. הנושא היחיד שיש להביאו בחשבון לטעמי במסגרת הבקשה הוא שאלת סיכויי השיקום של המבקש וזאת בין היתר לאור העובדה שבעת ביצוע העבירה הוא היה קטין ללא עבר פלילי; ולאור המלצתו של שירות המבחן בתסקיר האחרון מטעמו שממנו עולה הרושם כי קיים צורך בהמשך הטיפול במבקש, והמלצת שירות המבחן כי לאור חומרת העבירות יש מקום להורות על צו מבחן ו-200 שעות של"צ חלף מאסר מאחורי סורג ובריח.

11. אכן המשך תהליך שיקום מוצלח של נאשם, ודאי כאשר מדובר במי שאין לו עבר פלילי ושהיה קטין בעת ביצוע העבירות, הוא שיקול שיש להביאו בחשבון במסגרת השיקולים לעניין עיכוב אפשרי של ביצוע עונש מאסר שנגזר עליו. להליך כזה יש השלכה חיובית על הנאשם כמו גם על החברה בכללותה, וזאת אף אם בסופו של דבר ערעורו של

הנאשם יידחה והוא ירצה עונש מאסר.

יחד עם זאת, תהליך השיקום של המבקש במקרה דנן החל למעשה רק ביום 22.8.2022, היינו חודשים בודדים לפני תסקיר שירות המבחן מיום 9.11.2022. גם שירות המבחן ציין בתסקיר זה כי למבקש ישנן טעויות חשיבה רבות, משפחה המעבירה לו מסר כפול, וחוסר פניות של הוריו להשתלב בטיפול קבוצתי אף שהם יוכלו להיתרם מכך. אין מדובר אם כן במי שנמצא "עמוק" בתוך תהליך שיקומי שיש סיכוי גבוה מאוד שיעלה אותו על פסים חדשים, אלא במי שאכן נזקק לטיפול אולם לא ניתן עדיין להעריך את סיכוייו.

12. עוד יש לציין בהקשר זה כי מתסקיר שירות המבחן מיום 12.7.2022 עולה שהמבקש הופנה לשירות המבחן כבר בחודש פברואר 2018 בגין "חשד למעשה סדום בקטינה מתחת לגיל 16 וסחיטה באיומים, בעקבות תלונה של נערה על פגיעה בה מצד תלמידים בבית הספר" (כאשר המעורבות של המבקש באותו אירוע הייתה, כך עולה מתסקיר שירות המבחן, מעורבות מינורית). בסופו של דבר לא הוגש נגד המבקש כתב אישום בקשר לאותו אירוע לאור המלצת שירות המבחן לסגור את התיק. יחד עם זאת, הקשר של המבקש עם שירות המבחן בהקשר זה היה עד חודש פברואר 2021, כאשר העבירות נושא כתב האישום דנן בוצעו כאמור בחודש אוקטובר 2019. כלומר בעוד הוא מטופל על ידי שירות המבחן, ביצע המבקש את העבירות נושא כתב האישום. גם לעניין זה יש משמעות ומשקל בבחינת בקשתו של המבקש לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל עליו, וכאשר נשקלת אפשרות שיקומו.

13. מכלול הנסיבות הללו, הביא אותי למסקנה לפיה אין מקום לקבל את בקשתו של המבקש. זאת לאור החומרה הרבה של העבירות שיוחסו לו; העובדה שכפי שצוין לעיל ההליך הטיפולי שאליו התייחס שירות המבחן הוא הליך שהיה מצוי רק בראשיתו, וטרם הניב פירות; וכאשר העבירה בוצעה תוך כדי הליך טיפולי אחר.

המבקש יתייצב לריצוי מאסרו ביום 16.4.2023 כפי שנקבע בגזר דינו של בית משפט קמא מיום 6.2.2023.

ניתנה היום, י"ב בניסן התשפ"ג (3.4.2023).

ש ו פ ט ת